

Bezoekadres

Herengracht 482
1017 CB Amsterdam

Gemeente Amsterdam
Bureau Monumenten & Archeologie

Postbus 10718
1001 ES Amsterdam
Telefoon 020 2514 953
Fax 020 2514 999
www.bma.amsterdam.nl

Dienst Ruimtelijke Ordening

Mevr. L. Schouten

Postbus 2758

1018 XA Amsterdam

Datum
Ons kenmerk
Behandeld door
Doorkiesnummer
Faxnummer
E-mail
Onderwerp

26 maart 2012
2012 BMA 132

Hester Aardse
020 251 49 51
020 25149999

h.aardse@bma.amsterdam.nl

Cultuurhistorische Verkenning en advisering onderzoeksfase bestemmingsplan Teleport

Geachte mevrouw Schouten,

Sinds 1 januari 2012 moet in de toelichting van een bestemmingsplan een beschrijving worden opgenomen van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden (artikel 3.1.6, eerste lid, van het Besluit ruimtelijke ordening). Dat betekent dat gemeenten een analyse moeten maken van de cultuurhistorie in een plangebied en daaraan conclusies moeten verbinden voor het bestemmingsplan

Om er stadsbreed voor te zorgen dat in bestemmingsplannen met constante kwaliteit aandacht wordt besteedt aan cultuurhistorische waarden en de vertaling ervan in de regels, adviseert BMA u haar kennis en kunde al in een vroegtijdig stadium (plan van aanpak/onderzoeksfase) te betrekken. Dit was al gebruikelijk in de vorm van een aanvraag voor Archeologische Bureauonderzoek en kan nu worden uitgebreid met een aanvraag voor een Cultuurhistorische Verkenning voor de bovengrondse waarden. Hierin wordt een analyse en waardering van de cultuurhistorische waarden beschreven.

Naar aanleiding hiervan volgt hierbij een beknopte Cultuurhistorische Verkenning van de bovengrondse cultuurhistorische waarden van het plangebied Teleport.

Teleport – Cultuurhistorische Verkenning van de bovengrondse cultuurhistorische waarde
Tot ver in de 20ste eeuw waren wonen en werken nog sterk gemengd. Na 1945 werden - mede onder invloed van het AUP - meer monofunctionele bedrijventerreinen aangewezen, die op dat moment gelegen waren aan de rand van de stad. Doel was om milieuhinderlijke bedrijven uit de stad te plaatsen en de steeds grootschaliger industrie een eigen plek te geven. Schaarste aan grond en hoge grondkosten in de stad gaven ook voor 'schone' arbeidsintensieve branches (kantoren) de doorslag om zich op de gereserveerde bedrijventerreinen te vestigen. Inmiddels is er een tendens om kantoren in de nabijheid van treinstations / ov-knooppunten te concentreren. In 1984 besloten B&W tot het opstellen van uitgangspunten voor de transformatie van Teleport. Deze werden vastgelegd in de Nota van uitgangspunten (1986), gevolgd door een gewijzigd Stedenbouwkundig Programma van Eisen (1992). Behalve een kantoorlocatie, is Teleport een infrastructureel knooppunt.

Het kantoorgebied grenst direct aan de westzijde van de Ring A10. De belangrijkste structuurdragers zijn de spoorlijnen Amsterdam CS – Haarlem, Zaanstad en Schiphol. Parallel aan het spoor CS - Schiphol loopt de ringlijn voor de metro. Station Sloterdijk

Datum	05/04	aanvrager	
naam		teleport	
locatie	12-595		

neemt een centrale positie in. De verkeersstromen rond het station worden op verschillende niveaus afgewikkeld, zowel op maaiveld als diverse lagen daarboven. Dit geldt zowel voor het spoor, alsook voor verbindingswegen voor langzaam en snel verkeer. Bovendien is er ruimte voor parkeervoorzieningen en bus- en tramhaltes. Daar omheen is het gebied als een grid verkaveld en ingevuld met vrijstaande hoogbouw kantoren en enkele meerlaagse bouwblokken voor onderwijsinstellingen en congrescentra.

Vanaf de Ringweg (A10) is het gebied goed zichtbaar, waarbij de hoogste gebouwen als landmarks functioneren. Teleport heeft een geheel eigen stedenbouwkundige structuur en bebouwingsbeeld. Ten eerste vormt de Ringweg een scherpe grens met het gebied ten oosten daarvan. Ook tussen Teleport en de woonwijken ten zuiden van de Haartenmerweg is weinig samenhang. Het kantoorgebied is niet ingericht noch ontsloten voor anderen dan werknemers en zakelijke bezoekers. In het Structuurplan 2003 is de scherpe scheiding tussen wonen en werken verlaten: gestreefd wordt naar meer gemengde woon- werkmilieus. In het kader van *Westwaarts!* zoekt het stadsdeel West naar manieren om het gebied groener te maken zodat er continuïteit ontstaat tussen de groenzone van de volkstuinen en het Westerpark enerzijds en de Brettenzone anderzijds. Vooralsnog is dit niet gerealiseerd.

In het kader van de aanleg van Teleport, wat gepaard ging met zandophogingen, zijn eerdere sporen van prestedelijke bebouwing en landschappelijke verkavelingsstructuren verdwenen. Ook 19^e eeuwse infrastructurale voorzieningen zijn inmiddels vervangen. De belangrijkste impact van Teleport op de omgeving is de wijze waarop hoogbouw zichtbaar is. Mede omdat de ontwikkeling van Teleport van recente datum is, zijn er nog geen inventarisaties gemaakt van potentieel monumentwaardige gebouwen en/of structuren. Indien u dat wenst dan kan BMA een offerte sturen om een uitgebreide Cultuurhistorische Verkenning naar Teleport te doen. Omdat er geen ingrijpende veranderingen voor dit plangebied zijn, vermoeden wij niet dat dat op dit moment noodzakelijk is.

Onder de paragraaf 'Cultuurhistorie en archeologie' kunt u het volgende beleidskader voor bovengrondse cultuurhistorie opnemen:

De Wet ruimtelijke ordening (Wro) uit 2008 voorziet in de verplichting voor overheden tot het opstellen van een structuurvisie voor hun gebied. Hierin kan onder andere worden opgenomen welke cultuurhistorische waarden binnen een gebied aanwezig zijn. De visie kan door middel van het bestaande vergunningstelsel en regelgeving op het gebied van ruimtelijke ordening in praktijk worden gebracht. Voor Amsterdam geldt, naast de Provinciale Structuurvisie Noord-Holland 2040, de Structuurvisie Amsterdam 2040 'Economisch Sterk en Duurzaam' (vastgesteld 17 februari 2011). De Cultuurhistorische Waardenkaart van de Provincie is wat de bovengrondse waarden betreft gericht op gemeente-overschrijdende zaken waardoor het geen inzicht biedt op de lokale waarden.

In artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) uit 2010, waarin de Wro nader is uitgewerkt, is opgenomen dat per 1 januari 2012 bij het maken van bestemmingsplannen rekening moet worden gehouden met de in een gebied aanwezige cultuurhistorische waarden. Bij nieuwe ontwikkelingen in een gebied, dienen de gevolgen voor de cultuurhistorische waarden op voorhand in kaart te worden gebracht. Daarom is het sinds 1 januari 2012 het verplicht om cultuurhistorische waarden te verankeren in het proces van ruimtelijke ordening en moet bij het opstellen of wijzigen van een bestemmingsplan daarmee rekening worden gehouden. Voor Amsterdam komt dit punt ook aan bod in de Beleidsnota 'Ruimte voor Geschiedenis' (vastgesteld 13 april 2005) en 'Spiegel van de Stad, visie op het erfgoed van Amsterdam' (nov. 2011).

Wij adviseren u voornoemde informatie mee te nemen bij het opstellen van het bestemmingsplan en stellen het op prijs als u ons het Voorontwerp bestemmingsplan in het kader van vooroverleg art. 3.1.1. toestuurt.

Met vriendelijke groet,

Karin Westerink

Hoofd afdeling Monumenten